

Slavnostni govornik: Janez Černe
Lokacija: lovski dom Storžič, Pangršica 17, 4204 Golnik
Javna prireditev: 21. Partizanski miting – Pangršica 2026
Datum: 26. 9. 2026

Spoštovane tovarišice, spoštovani tovariši:

- Drage borke, dragi borci za svobodo in vrednote narodnoosvobodilnega boja
- Spoštovani veterani vojne za Slovenijo, nosilci ponosnih praporov,
- Dragi pohodniki, ki ste danes prehodili poti skrivnostnega Udin boršta
- Dragi moji Kranjčani, Gorenjci in vsi obiskovalci, ki vas je danes tukaj združila skupna misel.

Iskren in tovariški pozdrav vsem zbranim na tej prelepi jasi na Pangršici!

Ko človek stoji tukaj, obdan z mogočnimi gozdovi, začuti posebno energijo. Ta prostor ni le navadna naravna kulisa. Ta prostor je živ spomenik. Je kraj, kjer se preteklost dotika sedanjosti. Danes nismo prišli sem le zato, da preživimo lep septembrski dan v naravi. Tukaj smo z jasnim namenom. Prišli smo, da se poklonimo. Poklonimo se pogumu, neupogljivosti in viziji ljudi, ki so v najtemnejših trenutkih naše zgodovine znali izbrati pravo stran. Stran svobode, stran človečnosti in stran upora proti tiraniji.

Udin boršt, skozi katerega smo danes korakali skupaj z našimi pohodniki, je bil med 2. svetovno vojno več kot le zavetišče. Bil je dom gorenjskih partizanov. Bil je trdnjava svobode, ki je okupator s svojo strahovito premočjo nikoli ni uspel zlomiti. Pod krošnjami teh dreves so se rojevale sanje o svobodni Sloveniji. Tukaj so mladi fantje in dekleta, pogosto stari toliko, kot so danes vaši vnuki, z orožjem v roki branili golo pravico našega naroda do obstoja.

Ti ljudje niso zmagali le zaradi orožja. Zmagali so zaradi nečesa veliko globljega. Zmagali so, ker so imeli vero, ideale in ker so imeli kulturo. Tudi partizanski mitingi, kakršen je po svojem duhu tudi današnje srečanje na Pangršici, nikoli niso bili samo govori in spomin. Vedno so imeli tudi kulturno noto, pesem, besedo, srečanje ljudi in skupnosti. Slovenski partizani so bili edinstveno odporniško gibanje v Evropi, ki je sredi gozdov ustanavljalo gledališča, tiskalo knjige in prepevalo pesmi. Moje vsakdanje delo v SNG Drama Ljubljana me nenehno opominja na to moč. Gledališče nas uči, da na odru ne moreš blefirati. Ljudje takoj začutijo, kaj je resnično in kaj je laž. In partizanska kultura je bila resnična. Bila je krik naroda, ki je rekel: "Ne bomo hlapci!" To je tisto, kar nas dela narod. Brez slovenske besede in kulture ne bi bilo te domovine.

V najtežjih vojnih razmerah so partizani dokazali še nekaj ključnega, da znajo organizirati življenje. Vzpostavili so delujoče bolnišnice, delujočo pošto, delujoče šolstvo sredi svobodnega ozemlja. To ni bila teorija, to je bila praksa. Vse je moralo delovati brezhibno, saj je bilo od tega odvisno preživetje ljudi.

Danes živimo v svobodi, ki je bila izbojevana s krvjo. Imamo svojo državo, svoj jezik, svoje institucije. A ko se ozremo okoli sebe v letu 2026, se moramo iskreno vprašati: Ali naša družba danes resnično deluje v korist malega človeka?

Največja nevarnost našega časa ni zunanji sovražnik. Največja nevarnost je občutek nemoči. Nevarnost je tisti tihi, vdani občutek, da se nič ne da spremeniti. Ko ljudje samo še zamahnejo z roko in rečejo: "Saj je povsod isto." Partizani niso zamahnili z roko. Niso čakali, da bo težave rešil nekdo drug. Stopili so skupaj in ukrepali.

Kot človeka, ki ima rad kulturo, me osebno globoko skrbi to, kar danes spremljamo na nacionalni ravni. Ko gledamo uradni odnos politike do tistih, ki ustvarjajo in ohranjajo našo identiteto, prepogosto vidimo le hladno birokracijo, nerazumevanje in pomanjkanje prave vizije. Kultura ne more biti le postavka v proračunu ali politično orodje. Kultura je tisto, kar nas drži skupaj, ko vse ostalo razpada. In ko to srce naroda ne deluje pravilno, začne obolevati celotna družba.

Podoben občutek, na žalost, prepogosto doživljamo tudi bližje domu, v našem lokalnem okolju. Ko se sprehodimo skozi naš Kranj, ali našo Slovenijo, hitro ugotovimo, da imamo v resnici vse. Imamo čudovito naravo, bogato zgodovino, delavne ljudi, uspešna podjetja in izjemen potencial. Imamo vse

pogoje za visoko kakovost življenja. Pa vendar se med ljudmi upravičeno širi tisti grenak občutek, da stvari ne delujejo. Da se ustavljajo pri preprostih vsakdanjih opravkih. Da se javne storitve oddaljujejo od občanov. Da sistem, ki bi moral biti v službi ljudi, postaja sam sebi namen.

Danes smo utrujeni od velikih besed, od obljub, ki zbledijo takoj, ko se ugasnejo žarometi. Ljudje ne želijo ideoloških prepričanj. Ljudje želijo rešitve. Želijo pločnike, po katerih lahko varno hodijo njihovi otroci. Želijo zdravstveni dom, kjer ne bodo čakali v neskončnih vrstah. Želijo domove za starejše, kjer bo poskrbljeno za njihove starše z dostojanstvom.

Partizanske vrednote nas učijo, da imamo pravico in dolžnost zahtevati več. Zahtevati skupnost, ki je učinkovita. Skupnost, kjer besede postanejo dejanja. Naša odgovornost danes, še posebej v času, ko se bližajo pomembne odločitve o prihodnosti naših lokalnih okolij, je, da prebijemo zid občutka nemoči. Ne smemo več pristajati na povprečnost.

Potrebujemo premik. Potrebujemo odgovornost, pogum in jasno vizijo za Slovenijo, kot za Kranj, ki deluje. Za mesto, kjer bodo ljudje ponovno začutili, da so slišani, da so projekti izpeljani in da nihče ni pozabljen na robu družbe. To dolgujemo sebi, to dolgujemo svojim otrokom in to dolgujemo tistim, ki so nam to svobodo priborili.

Prav zato so srečanja na Pangršici tako neizmerno pomembna. Tukaj nismo zato, da bi živeli v preteklosti. Tukaj smo, da preteklost uporabimo kot kompas za prihodnost. Naša dolžnost je, da vrednote upora, solidarnosti in predanega dela prenašamo na mlajše generacije. Mladi morajo videti zgled v nas, da znamo stvari organizirati, da znamo stopiti skupaj in da znamo ustvariti pogoje, v katerih bo bivanje prijetno za vse.

Spoštovani zbrani.

Naj nam bo današnji dan v navdih. Ko bomo odšli s te jase nazaj v svoje vsakdanje življenje, nesimo del tega delovnega, tovariškega duha s seboj. Ne bodimo tiho, ko stvari ne delujejo. Pomagajmo tistemu, ki je v stiski. Glasno se uprimo nepravilnostim, kjerkoli jo opazimo. Le tako bomo resnično izkazali najvišje spoštovanje tistim, katerim je posvečen spomin današnjega mitinga.

Hvala organizatorjem za trud in ohranjanje te čudovite tradicije. Hvala vsem vam, ki s svojo prisotnostjo dokazujete, da spomin na partizanski boj ostaja živ, močan in dejaven.

Želim vam čudovito popoldne, polno prijetnega druženja in obujanja spominov. Ohranimo ponos, ohranimo pokončno držo in z dejanji dokažimo, da znamo zgraditi prihodnost, na katero bomo vsi ponosni.

Smrt fašizmu, svoboda narodu!

Hvala vam.